

KUUSAMO

Kohteen nimi: Törinlampi (mj-tunnus 1000011758)

Määrittäminen ja mj-luokka: rautakautinen löytöpaikka. II.
kivikautistyyppinen asuinpaikka. II.
maa-/keittokuoppa. II.

Peruskartta: 4613 02 KÄYLÄ

Koordinaatit: p = 7353390, i = 3602010, z = n. 247,5

Etäisyystieto: Kuusamon kirkosta n. 36 km pohjoiskoilliseen

Kylä, kylänosa: Virrankylä, Säkkilä

Tila: 41:2 (peruskartta 1989)

Kohde sijaitsee Kuusamon kirkosta noin 36 km pohjoiskoilliseen Juumaan johtavan tien pohjoispuolella Ajakkajärven etelärannalla. Säkkiläntien risteyksestä noin 200 metriä pohjoiseen oleva alue on jokseenkin tasaista mäntyä kasvavaa hiekkamoreenikangasta Ajakkajärven ja Törinlammen välissä. Järven rantatörmä on suhteellisen jyrkkä ja 1,5 – 2 metriä korkea. Lammen rannat ovat kosteikkoiset. Järven rantaa noudattelee polkutie, jonka eteläpuolella kannaksen lounaisosassa on levennys ja luonnonkivistä kyhätty nuotiopaikka.

Järven ja lammen väliseltä kannakselta on löydetty 1990-luvulla rautakauden lopulle ajoittuva pronssinen ketjünkannatin, joka toimitettiin Museovirastoon talvella 2007-2008. Löytäjän ilmoittama paikka (yllä olevat koordinaatit) on kohdalla, missä maastossa on matala luontainen laaja notkelma, jota löytötiedoissa mainitulla maanpinnan painanteella tarkoitetaan. Juuri tämän alanteen kohdalla ei onnistuttu havaitsemaan mitään kiinteään muinaisjäännökseen viittaavaa. Tämän kohdan eteläpuolella, edellä mainitusta tulipaikasta noin 25 metriä polkua pitkin kohti koillisessa olevaa notkelmaa ja noin 2 – 3 metriä polkutiestä kaakkoon, on noin 2 – 2,5 metriä pitkä ja noin metrin levyinen kuopanne, jolla on syvyyttä noin 40 cm. Pohjoiskoillinen-etelälounassuuntaiselle kuopalle mitattiin sijainti 7353 386/3602 002. Kuopan eteläpäässä olleen turpeen pintaa raotettiin niin, että kuopan pohjalla voitiin todeta vankka kiveys. Kiveys todettiin kenttälapion terällä tunnustelemalla käytännössä koko kuopan alueella. Varsinaista koekuoppaa ei tehty. Vastaavannäköinen, hieman eri suunnassa ollut kuoppa on heti tulipaikan levennyksen koillis- ja polkutien kaakkoispuolella kahden männyn välissä. Tässä kuopassa ei kuitenkaan tuntunut kiviä ja pieni koepisto osoitti kuopan pohjalla olevan karkeaa irtonaista soraa. Kun kuopan pohjoislaidalla oltiin vielä erottavanaan matala valli, päädyttiin tätä kuopannetta pitämään tuulenskaadon aiheuttama. Samanlaiselta vaikutti nuotiosta kymmenkunta metriä kaakkoon tavattu kuoppa. Sen sijaan ensin kuvatusta tuulenskaadosta noin 5 metriä itäkoilliseen sijainneen kuopan pohjalla tuntui kiviä. Kohtaan 7353375/3601988 mitatun, mäntyjen lomaan jääneen kuopan halkaisija on noin 1 – 1,5 metriä ja syvyys noin 30 cm. Kauempana nuotiopaikan eteläpuolella oli pari epämääräistä pientä kuopannetta. Lähinnä yllä mainitut kaksi kuoppaa, joiden pohjalta tavattiin kiviä, voisivat olla ns. keittokuoppia. Polkutieltä nuotiopaikan kohdalta (n. 7353371/3601978) löytyi yksi kvartsikaavin. Sen vierellä oli lisäksi 2 – 3 pientä iskosta, jotka jätettiin paikoilleen. Koekuopitusta asuinpaikan tarkemmaksi toteamiseksi ja laajuuden määrittämiseksi ei tehty.

Kohde tarkastettu 7.8.2008.

Aiemmat löydöt: KM 37340, rautakautinen pronssinen ketjünkannatin/riipus
Tarkastuslöydöt: KM 37416 kvartsikaavin
Digikuvat: PPM PPM DG VH 3:2008:12:01-06
Kartta: peruskarttaote 4613 02 Käylä 1:20 000 (p. 1989)

Oulussa 14.8.2008

Mika Sarkkinen M.S.

Mika Sarkkinen
tutkija
Pohjois-Pohjanmaan museo

K16 15.11.2008

KUUSAMO TÖRINLAMPI

RAUTAKAUTINEN LÖYTOPAIKKA

KIVIKAUTISTYYPPIINEN KVARTSIASUUNPAIKKA JA MAA-/KEITTOKUOPPA

77-80

P = 7353 390
 j = 3602 010
 j = 247,5

PK 4613 02 KÄYLÄ

TARK. 2008 M. Sarkkainen